



Η εκπαιδευτική κοινότητα έχει πλέον στα χέρια της το τελικό πόρισμα της Επιτροπής του Εθνικού Διαλόγου. Ένα κείμενο 130 σελίδων που επιθυμεί να αποτελέσει τον οδικό δείκτη της μεταρρύθμισης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Τα τελικά πορίσματα της Επιτροπής, σύμφωνα με τον πρόεδρό της, είναι αποτέλεσμα πολλών συζητήσεων, συμμετοχής πάνω από 120 προσωπικοτήτων από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, δημοσιεύσεων στην ηλεκτρονική σελίδα του διαλόγου και της μαζικής συμμετοχής της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η έκθεση, συνεπώς, σύμφωνα με τους συντάκτες της, είναι προϊόν συνολικής, συνθετικής προσπάθειας και διάλογου. Εμείς θα επικεντρωθούμε, όπως δηλώνει και ο τίτλος του άρθρου, σε μια μόνο διάσταση της έκθεσης, την πρότασή της για το νέο δίχρονο λύκειο και συνακόλουθα και τον νέο τρόπο εισαγωγής στο πανεπιστήμιο. Σε μεγάλο βαθμό είναι και το κυρίαρχο στοιχείο της έκθεσης.

**Η πρόταση της Επιτροπής Διαλόγου.** Η πρόταση της Επιτροπής Διαλόγου είναι ένα νέο διετές και ισχυρό Λύκειο, με αξιόπιστο εθνικό απολυτήριο και σε αποσύνδεση από τις εισαγωγικές εξετάσεις για το πανεπιστήμιο. Δεν τεκμηριώνεται βέβαια γιατί η αποσύνδεση του Λυκείου από τις εισαγωγικές εξετάσεις θα πρέπει να σημαίνει και συρρίκνωση του σε δύο χρόνια ή γιατί επιλέγεται μια εκπαιδευτική δομή που συνεχίζει να αναπαράγει το διαχωρισμό διαφορετικών εκπαιδευτικών βαθμίδων (δημοτικό-γυμνάσιο-λύκειο) και διακριτών εκπαιδευτικών δικτύων (γενική-τεχνική εκπαίδευση). Δεν θα μείνουμε όμως εδώ. Αν καταλαβαίνουμε επίσης καλά, στο τέλος της Δ γυμνασίου, στα 16 θα υπάρχει εξέταση, όπως συμβαίνει και στο αγγλικό εκπαιδευτικό σύστημα, διότι όπως τονίζεται “ θα είναι το σημείο, όπου θα οριστικοποιείται η απόφαση των μαθητών και των μαθητριών για τη συνέχεια της εκπαιδευτικής τους πορείας (σελ. 28)” . Στο νέο διετές Λύκειο κάθε μαθητής θα μπορεί να μελετάει 6 μαθήματα δύο υποχρεωτικά και τέσσερα μετά από προσωπική του επιλογή. Τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι τα μαθήματα της νεοελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας και τα αγγλικά. Το πρόγραμμα θα συμπληρώνεται από την επιλογή που θα κάνει κάθε παιδί από 4 ομάδες : Μαθηματικά- Πληροφορική, Φυσικές Επιστήμες, Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Πολιτισμός και Τέχνη. Το κάθε παιδί καταρτίζει ένα ατομικό επί της ουσίας πρόγραμμα, ενώ εισάγεται η καινοτομία ότι όλα τα μαθήματα θα προσφέρονται σε δύο επίπεδα : σε βασικό και σε υψηλό. Για να πάρει κάποιος εθνικό απολυτήριο και άρα να έχει πιθανότητες εισαγωγής στο πανεπιστήμιο θα πρέπει να έχει επιλέξει τρία μαθήματα υψηλού επιπέδου. Έχει τη δυνατότητα να πάρει και περισσότερα μαθήματα σε υψηλό επίπεδο, είτε λόγω ενδιαφέροντος είτε για να διευκολυνθεί στις σπουδές του. Η παρακολούθηση στα μαθήματα θα αντιστοιχηθεί με διεθνείς μονάδες, ώστε να διευκολύνεται η κυκλοφορία των μαθητών/μελλοντικών φοιτητών σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα στο εξωτερικό.

Το νέο πρόγραμμα του Λυκείου έχει και δύο άλλες προϋποθέσεις στο πρόγραμμά του, την εκπόνηση ενός δοκιμίου και τη συμμετοχή σε ένα πρόγραμμα κοινωνικής εργασίας από τη μεριά των νέων. Σύμφωνα με την έκθεση “Τέτοιες δράσεις θα είναι, για παράδειγμα, η προσφορά εργασίας σε μία δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης, η συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα της ειδικής αγωγής, των προσφυγικών ομάδων, η βοήθεια σε κατ’ οίκον προγράμματα για ηλικιωμένους, τραυματίες κλπ., σε προγράμματα περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος όπως είναι η αναδάσωση και καθαριότητας του σχολείου ή κοινών χώρων, και άλλες παρόμοιες δράσεις. Ο συντονισμός των προγραμμάτων αυτών θα γίνεται από εκπαιδευτικούς του σχολείου, οι οποίοι θα έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης της πορείας των μαθητών, αλλά και της υποστήριξης τους όπου χρειαστεί”. Δεν θα σχολιάσουμε τι μπορεί να σημαίνουν τα παραπάνω για μια χώρα στην οποία έχει πλήρως αποδομηθεί το κοινωνικό κράτος και οι υπηρεσίες του.

Αυτή είναι πολύ συνοπτικά η νέα δομή του Λυκείου η οποία έχει μερικές πολύ σημαντικές καινοτομίες όπως : κοινωνική εργασία, εκπόνηση δοκιμίου, μαθήματα σε βασικό και υψηλό επίπεδο και τα αγγλικά ανώτερου επιπέδου ως βασικό μάθημα. Υπογραμμίζουμε με έμφαση ότι, σύμφωνα με τους συντάκτες της έκθεσης, η συγκεκριμένη πρόταση είναι προϊόν διαλόγου και συλλογικής επεξεργασίας. Ισχύει όντως κάτι τέτοιο; **Ή μήπως να το πάρει το ποτάμι και να μιλήσουμε για τους πραγματικούς εμπνευστές της πρότασης; Να το πάρει το ποτάμι.**

### **Το Διεθνές Μπακαλορέα και οι αριστεροί ντίλερς της ιδιωτικής εκπαίδευσης**

Το Διεθνές Απολυτήριο (International Baccalaureate Diploma Programme) είναι ένα διετές πρόγραμμα σπουδών για τους μαθητές των δύο τελευταίων τάξεων του Λυκείου, προκειμένου να τους προετοιμάσει αποτελεσματικά για ένα φάσμα εξειδικευμένων σπουδών στο εξωτερικό. Το IB Diploma Programme διευθύνεται από έναν ιδιωτικό οργανισμό αναγνωρισμένο από το συμβούλιο της Ευρώπης και ο συγκεκριμένος τίτλος σπουδών παρέχεται στα πιο ακριβά ιδιωτικά λύκεια της Ελλάδας και υπόσχεται την άμεση εγγραφή των κατόχων του στα καλύτερα διεθνώς πανεπιστήμια. Η ύπαρξη του σχετίζεται συνεπώς με τη δράση συγκεκριμένων επιχειρηματικών συμφερόντων διεθνώς τόσο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όσο και στην τριτοβάθμια, καθώς διευκολύνει την κινητικότητα των φοιτητών στο εσωτερικό της διεθνούς πανεπιστημιακής αγοράς που όπως είδαμε ενδιαφέρει και τους συντάκτες του τελικού πορίσματος του εθνικού διαλόγου.

Πώς σχετίζονται όλα αυτά με το νέο Λύκειο που προτείνεται; Εμείς δειγματοληπτικά θα περιγράψουμε το IB (Διεθνές Απολυτήριο), όπως αυτό παρουσιάζεται την ιστοσελίδα του

Ελληνοαμερικάνικου Εκπαιδευτικού ιδρύματος- Κολέγιο Ψυχικού, κείμενο που επισυνάπτουμε. Τα συμπεράσματα λίγο αργότερα. Το Διεθνές Απολυτήριο είναι διετές και αφορά τη Β και Γ Λυκείου. Από εδώ μπορούμε να καταλάβουμε και γιατί η εμμονή σε ένα τετραετές Γυμνάσιο και ένα δίχρονο Λύκειο. Οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να πάρουν 6 μαθήματα, όπως και στην πρόταση της έκθεσης του Εθνικού Διαλόγου. Τρία σε υψηλό επίπεδο (high level) και τρία σε βασικό επίπεδο (standard level), όπως και στο δικό μας νέο Λύκειο. Πέρα από τη Γλώσσα-Λογοτεχνία και τα Αγγλικά, οι μαθητές πρέπει να επιλέξουν μαθήματα από 4 ομάδες μαθημάτων, οι οποίες περιλαμβάνουν Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Μαθηματικά, Πειραματικές Επιστήμες (Βιολογία, Χημεία, Φυσική κτλ) και τέλος την ενότητα Τέχνες και Πολιτισμός. Αυτή είναι ακριβώς και η δομή και στο δικό μας νέο Λύκειο . Καλούνται επίσης να εκπονήσουν ένα Εκτεταμένο Δοκίμιο (Extended Essay), να έχουν εξαιρετική γνώση της αγγλικής γλώσσας και να συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα Creativity-Action-Service (CAS). Τι περιλαμβάνουν οι CAS “ συμμετοχή σε δράσεις της Μαθητικής Κοινότητας, συμμετοχή σε περιβαλλοντικές δραστηριότητες, στο Christmas Bazaar, εθελοντική βοήθεια σε ηλικιωμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες”. Μπίνγκο και δεν είναι σύμπτωση ασφαλώς.

Άρα εδώ και έξι μήνες υποτίθεται ότι γινόταν διάλογος για το δημόσιο σχολείο για να δημοσιευτεί τελικά το πρόγραμμα μαθημάτων των ιδιωτικών επιχειρήσεων στο χώρο της εκπαίδευσης και των αντίστοιχων εκπαιδευτικών τους προγραμμάτων. Μια απλή ανάγνωση-σύγκριση ανάμεσα στο πρόγραμμα του Κολεγίου, αλλά και οποιουδήποτε ιδιωτικού κολεγίου παρέχει το IB και του πορίσματος της Επιτροπής Διαλόγου νομίζω λύνει κάθε απορία.

## **Συμπεράσματα**

Λίγα λόγια και σταράτα μέσα από τέσσερις υπογραμμίσεις :

**α.** Αποκαλύπτεται περίτρανα ο προσχηματικός χαρακτήρας του διαλόγου, ο οποίος καταλήγει να αναπαράγει ένα ιδιωτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης. Ο Διάλογος καταλήγει στη διαφήμιση συγκεκριμένων ιδιωτικών συμφερόντων στο χώρο της εκπαίδευσης. Αυτή είναι η Αριστερά των Μνημονίων και δεν μπορούν να υπάρχουν πλέον αυταπάτες. Ούτε η Δεξιά του κύριου Μητσοτάκη δεν προχώρησε τόσο.

**β.** Η διανοητική υπεροψία κάποιων υποτιμά τη συλλογική νοημοσύνη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η υπεροψία τους δεν μπορεί όμως να αποκρύψει ότι υπάρχουν μέγιστες, όχι μόνο πολιτικές, αλλά και ηθικές ευθύνες. Γιατί δεν υπάρχει σαφής αναφορά στη γοητεία που ασκεί το Διεθνές Απολυτήριο στις προτάσεις του Εθνικού Διαλόγου; Πώς μια συλλογική υποτιθέμενη εθνική προσπάθεια διαλόγου κατέληξε να αναπαράγει ένα επιχειρηματικό

εκπαιδευτικό πρόγραμμα ; Ποια οικονομικά συμφέροντα εξυπηρετεί η γενίκευση του προγράμματος του Διεθνούς Απολυτηρίου που συγκινούσε είναι αλήθεια και προηγούμενους υπουργούς Παιδείας; Πρέπει να δοθούν απαντήσεις.

**γ.** Μην τολμήσετε να πάτε να νομοθετήσετε το πρόγραμμα των κολεγίων θα βρείτε όχι εμάς απέναντί σας, αλλά το σύνολο της νεολαίας και των παιδιών της εργατικής τάξης.

**δ.** Για τους πιο πονηρούς που θα σπεύσουν να ισχυριστούν ότι επιτέλους γενικεύεται η ποιοτική παιδεία της αριστείας και γίνεται προσβάσιμη για τα όλα τα παιδιά, απαντάμε αλλού αυτά . Το νέο Λύκειο επιδιώκει να τσακίσει τα μορφωτικά δικαιώματα της νέας γενιάς, αυτή είναι αλήθεια και το ξέρουμε όλοι μας. Επιχειρείται να διαμορφωθεί ένα ελιτίστικο λύκειο για λίγους, εσωτερικά διαφοροποιημένο ανάμεσα σε αυτούς που θα παίρνουν απλή πιστοποίηση και αυτούς που θα πηγαίνουν για το εθνικό απολυτήριο. Με την εξέταση στα 16 και με το συγκεκριμένο πρόγραμμα μαθημάτων, τα οποία συνδέεται με το συμβολικό και οικονομικό κεφάλαιο των κυρίαρχων κοινωνικών ομάδων, επιδιώκεται να αυξηθεί ο αριθμός των παιδιών που θα στραφεί στις πιο υποβαθμισμένες μορφές τεχνικής εκπαίδευσης και τελικά στην απλήρωτη εργασία των ποικίλων μαθητειών. Τέλος, με το συντελεστή που θα θεσμοθετηθεί στον τρόπο επιλογής των πανεπιστημιακών σχολών πάμε με μαθηματική ακρίβεια σε κλείσιμο σχεδόν όλων των περιφερειακών πανεπιστημιακών τμημάτων και σε συρρίκνωση της δημόσιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης . Προς μεγάλη χαρά των διάφορων εκπαιδευτικών επιχειρήσεων που είναι και οι μόνοι συνομιλητές, από ότι φαίνεται, του υπουργείου και των διανοουμένων του. **Αυτό το εκπαιδευτικό σχέδιο όμως, να είστε σίγουροι ότι δεν θα υλοποιηθεί ποτέ, γιατί τον τελευταίο λόγο τον έχει πάντα η νέα γενιά.**

**ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΗΜΕΡΙΔΗΣ, 31/5/2016**

**Και για την αντιγραφή,**

**ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ καθηγητών Περιστερίου**